

Jog & Fegyver

Miként korábban már megfenyegtettem az olvasókat, most valóban 22/1991. (XI. 15.) NM rendeletet módosító 9/2010. (III. 18.) EüM. rendeletről lesz szó. Az előző számban már ebből egy részt kiemeltem, de vannak még itt érdekességek.

A legfontosabb, hogy az én értelmezésem szerint a jogszabály megalkotója rendesen megkeverte a lőfegyverekről és lőszerokról szóló 253/2004 (VIII.31.) Korm.r. 26.§.(1) bek. b) pontjában meghatározott **egészségi alkalmassági** vizsgálatot a Sportról szóló 2004. évi I. tv. (Stv.) 2.§. (4) bek b) pontjában meghatározott **sportegészségügyi ellenőrzéssel**. Ez utóbbi ugyanis kizárólag arra próbál információt gyűjteni, hogy az adott sportágban fellépő hatásoknak a sportoló szervezet mennyire képes ellenállni, mennyire bírja a sportággal járó terhelést, de ennek semmilyen konkrét köze nincs ahhoz, hogy a sportlövő egészségileg alkalmas-e a lőfegyver biztonságos használatára.

A két vizsgálat eredménye nem feltételezi és nem is zárja ki egymást. A kiadott jogszabály pikantériája, hogy a sportorvoslás szabályiról és a sportegészségügyi hálózatról szóló 215/2004 (VII.13.) Korm.r. magasabb szintű jogszabály, mint az általunk tárgyalni szándékozott EüM. r. (NM.r.) így ez utóbbi nem igazán szólhat abba bele, amit a Korm.r. már egyszer rendezett. Ezen túlmenően viszont a sportolók vizsgálatára vonatkozó feladatokat részletesen meghatározta már a 2008.02.21-én kiadott EüM Közlemény, mely „Az EüM szakmai protokollja a sportorvosi alkalmassági- és szűrővizsgálatokról” címet viseli

A rendeletben a lőfegyvertartásról szóló 253/2004 (VIII.31.) Korm.r.-t KR1-nek, a sportorvoslás szabályiról és a sportegészségügyi hálózatról szóló 215/2004 (VII.13.) Korm.r.-t KR2-nek nevezik az értehetőség kedvéért és persze semmit nem neveznek a nevén, hanem visszautalnak korábbi paragrafusokra. A jogszabály szövegében – gondolom a közértehetőség kedvéért KR.1. 23.§. a sportlövőket

KR.1. 24.§. a sportvadászt

KR.1. 25.§. az önvédelmi célú rövid lőfegyverrel rendelkezőket takarja és a jogszabályt ekként kellene értelmezni.

Egyszóval ebben a jogszabályban semmi helye nincs a sportorvosi vizsgálatoknak, de azért beletették teljesen feleslegesen nem kis zavart okozva ezzel.

A rendelet bevezeti az egészségügyi vizsgálatokkal kapcsolatosan az

- **előzetes**
- **időszakos**
- **oron kívüli** egészségi alkalmassági vizsgálatok intézményeit

Változatlan maradt az

- **alkalmassági**
- **II. alkalmassági** csoport elkülönítése

Ez utóbbiban az a rendkívül érdekes, hogy a foglalkozásszerűen lőfegyvert tartók közé csak azokat a személyeket sorolták be, akiket a 253/2004 (VIII.31.) Korm.r. olyan személynek minősít. Ezzel szemben elfeledkeztek arról, hogy a sportolók sem csak amatőrök lehetnek az Stv. 5-7.§. szerint, hanem hivatásosok is a Stv. 8 -11.§.-ban meghatározottak alapján. Márpedig az Stv. magasabb szintű jogszabály, mint Korm.r., tehát aki hivatásos sportolóként sportlövő, annak bizony az I. kategóriába kellene tartoznia, azon egyszerű oknál fogva, hogy foglalkozásszerűen tart lőfegyvert.

A sportorvosi ellenőrzés belekeverése a fegyvertartói alkalmassági vizsgálatba azért is problematikus, mert csak 60 éves kor fölött azonos időtartamúak. A sportorvosi ugyanis mindig 1 évre szól, a lőfegyvertartásra vonatkozó alkalmassági pedig csak 60 éves kor fölött szól 1 évre, az alatt már lehet 2 éves (40 és 60 év között), illetve 5 éves (40 éves kor alatt). Tehát a sportorvosi gyakorlatilag csak a 60 éves kor fölött azonos időtartamú a fegyvertartói orvosival. Márpedig aki sportlövő, annak minden évben rendelkeznie kell sportorvosi igazolással, mert ez elvileg nemcsak a versenyeken, hanem az edzéseken való részvételnek is elengedhetetlen előfeltétele.

Az EüM.r. 4.§. ,, (5) A KR1. 23. § (1) bekezdése szerinti személy részére a 4. melléklet szerinti igazolást nem kell kiállítani, a vizsgált személy részére a sportorvoslás szabályairól és a sportegészségügyi hálózatról szóló 215/2004. (VII. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: KR2.) Melléklete szerint kiállított sportorvosi engedély a lőfegyverek megszerzésére és a tartására irányuló hatósági engedélyezési eljárás során a (4) bekezdésben meghatározott igazolással egyenértékűnek minősül.”

Emiatt akár örülhetnénk is, de igazából nincs rá okunk, aki ugyanis sportegészségügyi szempontból ideiglenesen is alkalmatlan, az a jogszabály szerint lőfegyver tartására is alkalmatlan. Csakhogy itt a kiváló alkalom arra, hogy kinyissuk a kis kék sportegyesületi tagsági könyvünket és az 1. oldal tetején azt látjuk, hogy oda bizony a sportlövészetén kívül még 3 sportág bejegyezhető. Ilyenkor sem fog az orvos sportáganként külön-külön vizsgálatot lefolytatni, hanem az említett protokoll alapján eldönti, hogy versenyezhet-e a sportoló vagy sem. Persze ha alaposabban beletekintünk a már 6 éve hatályban levő, a sportorvoslás szabályiról és a sportegészségügyi hálózatról szóló 215/2004 (VII.13.) Korm.r.-be akkor megdöbbenve kell tapasztalnunk, hogy olyan fényképes sportorvosi igazolással, amit a rendelet melléklete tartalmaz még nem igazán találkoznunk, pláne nem évente.

Itt 4 féle minősítés van, az **alkalmas-nem alkalm**, ami az edzésekre vonatkozik, és a **versenyezhet-nem versenyezhet**, ami viszont már a versenyekre vonatkozik. Ez egyben azt is jelenti, hogy ebből a matematikai variációkon túlmenően, logikailag legalább 3 variáció jöhet ki.

- edzhet, de nem versenyezhet
- edzhet és versenyezhet
- nem edzhet, és nem versenyezhet
- a nem edzhet, de versenyezhet csak matematikai variáció, a jogszabály szövege nem ad rá lehetőséget, amikor kimondja, hogy a verseny fokozottabb terheléssel jár és ezért aki még edzhet az is eltiltható a versenyzéstől.

SPORTORVOSI ENGEDÉLY

1.¹ A versenyző

a) neve:

¹ sportszövetség tölti ki a sportorvosi vizsgálat előtt.

b) születési helye és ideje:

c) anyja neve:

d) lakcíme:

e) fényképe:

f) sportág:

g) sportolói jogállása (amatőr, hivatásos):

2. A sportorvosi vizsgálat

a) elvégzésének időpontja:

b) eredménye²:

alkalmas

versenyezhet

nem alkalmas

nem versenyezhet

3. A sportorvosi engedély érvényességi időtartama:

4. Doppingvizsgálat:

a) doppingellenőr neve és nyilvántartási száma:

b) mintavétel időpontja, helye és módja:

c) mintavételi edény azonosító száma:

d) doppingellenőr aláírása:

Itt vita van a jogalkalmazók között abban a tekintetben, hogy a 215/2004 (VII.13.) Korm.r. fenti melléklete formanyomtatványnak tekint, vagy csak adattartalomról van-e szó. Ha ugyanis adattartalomról van szó, akkor azt a sportegyesületi tagsági könyv voltaképpen teljesíti, de ha ez a fenti maga a formátum, akkor nem igazán tudom, hogyan tovább, mert az általam megkérdezett néhány sportorvos (itt vidéken) még nem is hallott róla. Ez pedig elég kellemetlen, ha a rendőrhatalóság megköveteli. A kellemetlenség a sportolónál jelentkezik, de mint a kitöltési lábjegyzet tartalmazza, ezt – az orvosi rész kivételével- a sportszövetségnek kellene kitöltve biztosítani a versenyző részére.

Ide kell beilleszteni az EüM.r. 5.§.-t, melynek (3) bek-e érdekesebb számunkra.

² sportorvos aláírásának, pecsétszámát tartalmazó bélyegzője, valamint a sportegészségügyi szakrendelő bélyegzője lenyomatának megfelelő helyen történő feltüntetésével jelölve.

5. § Az R. 5. § (2)–(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) Az orvosi alkalmassági vizsgálat során alkalmatlannak kell minősíteni azt a személyt, aki az 1. számú melléklet I. pontjában szereplő megbetegedések bármelyikében szenved.

(3) A (2) bekezdésben foglaltakon túl alkalmatlannak kell minősíteni a KR1. 23. § (1) bekezdése szerinti személyt, ha a KR2. szerint az egyes sportágakban a sportegészségügyi ellátás keretében a sportorvos által elvégzett sportorvosi vizsgálat eredményeként a KR2. Mellékletének 2. b) pontja alapján „nem alkalmas”, illetve „nem versenyezhet” minősítést kap.

(4) Az 1. számú melléklet II. pontjában felsorolt megbetegedések esetén az orvosi alkalmasságot csak szemész szakorvos véleménye alapján lehet megállapítani.

(5) Az 1. számú melléklet III. pont

a) 1–2. alpontjában felsorolt megbetegedések esetén csak neurológus és fül-orr-gégész szakorvos,

b) 3–4. és 6. alpontjában felsorolt megbetegedések esetén csak neurológus szakorvos,

c) 5. alpontjában felsorolt megbetegedések esetén csak kardiológus szakorvos véleménye alapján lehet az orvosi alkalmasságot megállapítani.”

Ebből az következik, hogy aki vagy az edzésre vagy a versenyzésre nem alkalmas, az automatikusan alkalmatlan lesz a sportlőfegyver tartására is. Ebben az a különös, hogy a sportegészségügyi ellenőrzés nem ugyanazokat a vizsgálatokat fedi le, mint amit a fegyvertartók esetében az EüM. r. előír, de nem is az a feladata, hanem a sportoló egészségének megóvása valamint a sport tisztaságának megóvása (doppingvizsgálat).

Nézzük akkor a vizsgálatok fajtáit.

Az előzetes egészségügyi vizsgálat azokra vonatkozik, akiknek még soha nem volt (semmilyen célú) saját tulajdonú lőfegyvere és erre az EüM.r. 4.§. (4) bek.-e rendelkezik

„4. § (1) Az I. alkalmassági csoportban az egészségi alkalmassági vizsgálat orvosi és pszichológiai alkalmassági vizsgálatból áll.

(2) A KR1. 23. § (1) bekezdésében, 24. §-ában és 25. § (1) bekezdésében meghatározott személy esetén az időszakos és a soron kívüli egészségi alkalmassági vizsgálat – figyelemmel a (3)–(5) bekezdésben foglaltakra – orvosi alkalmassági vizsgálatból, az előzetes vizsgálat orvosi és pszichológiai alkalmassági vizsgálatból áll.

(3) *Pszichológiai alkalmassági vizsgálatra utalható be az időszakos és a soron kívüli egészségi alkalmassági vizsgálat keretében az a KR1. 23. § (1) bekezdésében, 24. §-ában és 25. § (1) bekezdésében meghatározott személy, akinél ilyen vizsgálat elvégzésének szükségessége orvos-szakmailag valószínűsíthető.*

(4) A KR1. 23. § (1) bekezdésében meghatározott személynek a saját tulajdonú lőfegyver tartásához szükséges lőfegyvertartási engedély megadásához két, egymást követő előzetes pszichológiai vizsgálat során megállapított, alkalmas minősítéssel kell rendelkeznie, amely két vizsgálat időpontja között legalább fél évnek kell eltelnie, és a két vizsgálat időpontja között legfeljebb 2 év telhet el. Amennyiben bármelyik vizsgálati eredmény felülvéleményezésére kerül sor, a felülvéleményezési kérelem benyújtása és az annak alapján elvégzett vizsgálat között eltelt idő a 2 éves időtartamba nem számít bele.

Ez gyakorlatilag több mint fél éves eljárást jelent egy orvosi és két pszichológiai vizsgálattal, de ugyanez az eljárás vonatkozik arra a sportlövőre is, aki a rendelet hatálybalépésekor még nem rendelkezik legalább 3 éves egyesületi tagsággal.

EüM.r.13.§. (3) Az a KR1. 23. § (1) bekezdésében meghatározott személy, aki a Módr. hatálybalépésekor lőfegyvertartási engedéllyel rendelkezik és a Módr. hatálybalépésekor nem rendelkezik legalább 3 éves igazolt sportegyesületi tagsággal, az a Módr. hatálybalépését követő első időszakos orvosi alkalmassági vizsgálatnál egyidejűleg pszichológiai alkalmassági vizsgálaton köteles részt venni a 8. § (4) bekezdésben foglaltaknak meg felelően.

Az időszakos vizsgálat a korcsoportok szerint meghatározott időben történik,

„7. § (1) Az az I. alkalmassági csoportba tartozó, lőfegyvertartási engedéllyel rendelkező személy, aki

a) 40. életévét még nem töltötte be, 5 évenként orvosi és pszichológiai;

b) 40. életévét betöltötte, de 60. életévét még nem töltötte be, 2 évenként orvosi, 4 évenként pszichológiai;

c) 60. életévét betöltötte, évenként orvosi, 2 évenként pszichológiai időszakos alkalmassági vizsgálaton köteles részt venni.

(2) Az a II. alkalmassági csoportba tartozó, lőfegyvertartási engedéllyel rendelkező személy – a KR1. 23. § (1) bekezdésében meghatározott személy kivételével –, aki

a) 60. életévét még nem töltötte be, 5 évenként,

b) 60. életévét betöltötte, évenként időszakos orvosi alkalmassági vizsgálaton köteles részt venni, a (3) bekezdésben foglaltakra is figyelemmel.

(3) A (2) bekezdés b) pontjában foglaltaktól eltérően a KR1. 24. §-ában meghatározott azon személy, aki a 60. életévét betöltötte, de a 70. életévét nem töltötte be, 2 évenként köteles időszakos orvosi alkalmassági vizsgálaton részt venni.

Tehát ha valaki nem sportlövő, akkor lényegesen hosszabb alkalmasságit állapít meg a jogszabály. Egy 20 éves sportoló egészségileg annyira alkalmas a lőfegyver tartására, mint egy 70 éves vadász, illetve önvédelmi lőfegyverrel rendelkező személy vagy még annyira sem.

Persze arra nincs utalás, hogy idősebbek esetén mi a teendő. Lehet, hogy az egészségügy jelenlegi helyzetének ismeretében az itt fel nem sorolt korosztályoknak annyira kicsi a túlélési esélye, hogy a jogalkotó már velük nem is számol.

A soron kívüli vizsgálat az alábbiak esetén következik be

(4) A KR1. 23. § (1) bekezdésben meghatározott személy orvosi alkalmassági vizsgálata a KR2. szerinti sportorvosi vizsgálat keretében, az ott meghatározott gyakorisággal történik.

(5) A lőfegyvertartási engedéllyel rendelkező személy az (1)–(4) bekezdésben meghatározott időnél korábban soron kívüli pszichológiai vagy orvosi alkalmassági vizsgálatnak köteles magát alávetni az 1. § (4) bekezdésében foglaltakon kívül akkor is, ha

a) az egészségi alkalmasságot vizsgáló szerv az orvosi vagy a pszichológiai alkalmassági vizsgálatra rövidebb határidőt állapított meg,

b) a soron kívüli alkalmassági vizsgálatot, a lőfegyvert munkaköréből eredően tartó személy munkáltatója kezdeményezi, vagy

c) a soron kívüli alkalmassági vizsgálatot a KR1. 23. § (1) bekezdésében meghatározott személy edzője (ide értve a szövetségi kapitányt vagy az azzal azonos feladatot ellátó személyt is), a sportolóval jogviszonyban álló sportszervezet vezetője (ide értve a szakosztályvezetőt is), vagy a lögyakorlat vezetője kezdeményezi.

(6) Az I. alkalmassági csoportba tartozó személy munkáltatója köteles az egészségi alkalmasságot első fokon megállapító orvosi szervnél a soron kívüli alkalmassági vizsgálatot kezdeményezni, ha a lőfegyver tartására jogosultnál

a) olyan körülményt (betegséget, állapotromlást) észlel, amely a lőfegyver biztonságos tartására való további alkalmasságát kétségessé teszi, vagy

b) legalább 6 hónapig tartó keresőképtelenség áll fenn.”

3.§ (5) A KRI. 23. § (1) bekezdésében, 24. §-ában és 25. § (1) bekezdésében meghatározott személyt az időszakos és a soron kívüli orvosi alkalmassági vizsgálat során pszichológiai alkalmassági vizsgálatra kell beutalni, amennyiben a vizsgált személy

- a) pszichiátriai kivizsgálás vagy kezelés alatt áll,*
- b) neurológiai kivizsgálás vagy kezelés alatt áll, vagy*
- c) központi idegrendszere sérült.”*

Itt megint visszajön az, ami csak a sportlövők speciális helyzete miatt lehet követelmény, jelesül, hogy egyesülethez kell tartozni és így a sportvezetőkön lehet majd számon kérni, amit nem lehetett sem a vadászok sem az önvédelmi fegyverrel rendelkezők esetében másra ráterhelni. Jelenleg a sportorvosok is legfeljebb olvasgatják a jogszabályt, de alkalmazásával még nem találkoztam. Összességében rendkívül kritikusan állnak a helyzethez, mert ezzel szerintük sem oldódott meg semmilyen probléma, csak az adminisztráció és a munkateher növekedett. Tipikus kormányzati pótcselekvésről van szó, akár a kormányrendelet esetében.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd